

## FIATAL NÉMET BUCÓK (*ZINGEL STREBER*) A MISKOLCI SAJÓ-HÍD ALATT



Víz alatti felvétel egy 5–6 centiméteres német bucóról  
(Szendőfi Balázs felvétele)

2009. november 1-jén a Sajó felsőzsolcai és miskolci szakaszán járva, a meder közúti híd alatti erős sodrású, de sekély és átlátszó vizében fiatal német bucókra (*Zingel streber*) figyeltem föl. Ezt a halfajt a törvény szigorúan védi, eszmei értéke 100 ezer forint. Bár a meder alján sok a kő és a szikla, a bucók nem bújtak el, inkább a nyílt vízben, a fősodorban feküdtek a fenékhez lapulva. Vízben gázoló neoprécncsizmás lábam a legkevesbé sem ijesztette meg őket, egyiküket egy víz alá merített objektívú fényképezőgéppel sikerült is lefotóznom. Negyedóra alatt 5 ilyen példányt figyeltem meg. Nagyjából egyforma méretűek, 5–6 centiméter körüli testhosszúságúak lehettek, és a híd alatti 10–15 méter hosszú mederszakaszon kívül sehol másutt nem találkoztam velük.

Szendőfi Balázs

## SUJTÁSOS KÜSZ (*ALBURNOIDES BIPUNCTATUS*) A HÁRMAS-KÖRÖSBŐL

A Körös-Maros Nemzeti Park Igazgatóság megbízásából 2009-ben halfaunisztikai célú monito-

rozást végeztünk a Hármas-Körös alsó, békés-szentandrás duzzasztó alatti szakaszán. A nyári mintavételezésre augusztus 25-én került sor. Csónakból halásztunk egy nagy teljesítményű aggregátoros halászgéppel, amikor a Hármas-Körös jobb partján, a Mesterszállás közigazgatási területéhez tartozó, 39-es folyamkilométernél lévő mintaszakaszon egy fiatal sujtásos küszt (*Alburnoides bipunctatus*) fogtunk. A hal, amely valószínűleg a felsőbb szakasról sodródott le, egy 20–25 egyedből álló, hasonló testméretű szélhajtó küszökből álló csapatban tartózkodott. A különleges zsákmányt a meghatározást és fotózást követően szabadon engedték. A faj a Körösök hazai vízrendszerén nem gyakori, bár a Fekete-, a Fehér- és a Sebes-Körösben egyaránt megtaláltuk a korábbi években. A Hármas-Körösből korábban nem írták le, így új fajként regisztrálhattuk a folyóból.

Sallai Zoltán

## A TÁROZÓTÉR SZEREPE A TISZA-TÓ IVADÉK-UTÁNPÓTLÁSÁBAN

2009 májusa és 2010 augusztusa között a Tisza-tó tározóterének tiszafüredi szakaszán egy kb. 100 méter hosszú partközeli mederszakaszon 6 mm szembőségű kétközhálóval gyűjtöttünk adatokat az ott előforduló egynyaras ivadékhalakról. Összesen 10 mintavételre került sor, és ezek alkalmával összesen 25 halfaj 3813 egyedét azonosítottuk.

Nagy számban (10–22%) került elő a küsz (*Alburnus alburnus*), a tarka géb (*Proterorhinus marmoratus*), a bodorka (*Rutilus rutilus*) és a fekete törpeharcsa (*Ameiurus melas*). Jelentős számban (1–6%) észleltük a szívárványos ökle (*Rhodeus sericeus*), a vágócsík (*Cobitis elongatoides*), a sügér (*Perca fluviatilis*), a süllő (*Sander lucioperca*), a balin (*Aspius aspius*), valamint folyami géb (*Neogobius fluviatilis*), a karikakeszeg (*Blicca bjoerkna*) és a vörösszárnyú keszeg (*Scardinius erythrophthalmus*) ivadékát. Csekély számban (0,5–0,7%) fogtuk a jászkeszeget (*Leuciscus idus*), a dévérkeszeget (*Abramis brama*), a naphalat (*Lepomis gibossus*), továbbá a csukát (*Esox lucius*), az ezüstkárászt (*Carassius gibelio*), a halványfoltú küllőt (*Gobio albipinnatus*) és a vágódurbincot (*Gymnocephalus cernuus*). A compó (*Tinca tinca*), a laposkeszeg (*Abramis ballerus*) a széles kárász (*Carassius carassius*), a ponty (*Cyprinus carpio*), a fehér busa (*Hypophthalmichthys molitrix*), és az amurgéb (*Perccottus glenii*) aránya 0,5% alatt maradt.

Ezek alapján összegzésként elmondható, hogy a tározótér mindenekelőtt a növényzetre ikrázó, ún. fitofil fajok számára biztosít megfelelő környezetet a szaporodáshoz és az ivadékfejlődéshez.

A tározó halállományának túlnyomó részét fitofil fajok alkotják, ezért a Tisza-tó halszaporulata szempontjából a tározótér meghatározó jelentőséggel bír.

Nyeste Krisztián, Harka Ákos

## ELŐZETES HALFAUNISZTIKAI- ÖKOLÓGIAI FELMÉRÉS A DERECSKEI- KÁLLÓ EGY MINTASZAKASZÁN

Vizsgálati helyünk a Dél-Nyírség északi peremének időszakos csapadékfolyásaiból összeszedődő egykori nyírvíz, amelynek „forrásvidéke” már régóta megszűnt a csatornázás, erdősítés és agrárművelés következtében. Vízrendszere halak élőhelyeként először Martinka körzetében tekinthető. Majd a Fancsikai-, a Vekeri- és Mézeshegyitavak fő töltővizévé válik, hogy Derecskétől délre Kálló-főcsatorna néven egyesüljön a Keleti-főcsatornával.

Derecskétől keletre, a Nagy-nyomás régióban 2010. augusztus 22-én egy kb. 300 m-es szakaszt vizsgáltunk. A víz 5–6 m széles és 90–120 cm

mély, kb. 14–15 °C hőmérsékletű, szagtalan és átlátszó volt, s 0,8 m/sec sebességgel folyt. A mederfenék zömmel márgás-agyagos, helyenként foltokban 20–30 cm rétegben iszapos. Szélén csekély nád és gyékény, a meder legnagyobb részén sűrű összefüggő gyökerező hínárvegetáció.

12 halfaj jelenlétét mutattuk ki, állományaik a néhány adult bodorka és csuka mellett kizárólag 1–2 nyaras példányokból állt, közöttük 2 védett fajé. Tömeges a kűsz (*Alburnus alburnus*), gyakori a bodorka (*Rutilus rutilus*), vágócsík (*Cobitis elongatoides*), tarka géb (*Proterorhinus semilunaris*). Kevesebb: vörösszárnyú keszeg (*Scardinius erythrophthalmus*), széles kárász (*Carassius carassius*), réticsík (*Misgurnus fossilis*), 1–3 pld. compó (*Tinca tinca*), ezüstkárász (*Carassius gibelio*), csuka (*Esox lucius*), naphal (*Lepomis gibbosus*), sügér (*Perca fluviatilis*). Véleményünk szerint (egyelőre csupán erre a szakaszra vonatkoztatva) a Derecskei-Kálló ideális halbölcsőnek tekinthető, ahová az észlelt fajok fel-, illetve leúsznak ívni, majd elhagyják a vidéket.

Serestyén Zsolt, Endes Mihály

## „Legújabb Halgenetikai Módszerek” Workshop Keszthelyen

2011. május 5-én egy jó hangulatú, magas szakmai színvonalú, a legújabb halgenetikai módszereket ismerető műhelynapot tartottak a Pannon Egyetem Georgikon Karán, Keszthelyen. A műhely kulcselőadója Dr. Orbán László, a Temasek Élettudományi Labor (Szingapúr) csoportvezetője, a Szingapúri Nemzeti Egyetem (NUS) oktatója, a Pannon Egyetem címzetes egyetemi tanára volt. Az egynapos rendezvény résztvevői angol és magyar nyelvű előadásokon ismerkedhettek meg a legmodernebb genetikai eljárásokkal, és ezek halbiológiában, akvakulturában való alkalmazásával. A hazai egyetemi és kutatóintézeti résztvevők mellett maláj és iráni hallgatók is bekapcsolódtak a programba. A világ vezető halgenetikai laboratóriumainak eredményei mellett Orbán professzor úr szőtt azokról a kutatásokról is (pl. a pikelymintázat új genetikai modellje, vagy a ponty genom szekvenálása) amikben az ő laborja és a



keszthelyi is részt vesz. A rendezvény szerves folytatása volt a Keszthelyen 2009-ben tartott Halak és Fejlődésgenetika Nemzetközi Workshop Konferenciának. További információk a rendezvényekről a [www.akvakultura.hu](http://www.akvakultura.hu) oldalon található.

*Pannon Egyetem GK Akvakultúra Csoport  
Keszthely*